

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9CoCsp/9/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8619200725
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hirková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2026:8619200725.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marianny Hirkovej a členov senátu JUDr. Jany Jančíkovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt C. D. X, XXX XX A., právne zastúpeného E. F. G., advokátom so sídlom H. I. XXX/XX, XXX XX H., IČO: XX XXX XXX, proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653, právne zastúpeného J. K. A. L. J. M. H., so sídlom N. XX, XXX XX K. - A. O. H. A., IČO: XX XXX XXX, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. SK-3Csp/39/2019 - 437 zo dňa 02.09.2025, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobcovi priznáva náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % proti žalovanému, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 31.7.2014 v bode 1., časti II. Poplatky, v znení: „Poplatok za upomienku je vo výške 25 eur za každú vystavenú upomienku.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. V tejto časti konania žalobkyni priznáva náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu, o ktorých výške bude rozhodnuté v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

III. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o splátkovom úvere č. 5060403680 zo dňa 31.7.2014 v bode 7., časti III. Záverečné ustanovenia v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. V tejto časti konania žalobkyni priznáva náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu, o ktorých výške bude rozhodnuté v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

2. Zistený skutkový stav právne posúdil podľa § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 4 písm. k/, § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 3a ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

3. Rozsudok odôvodnil tým, že žalobkyňa so žalovanou uzatvorili zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 31.07.2014, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 4 000 eur, s mesačnou splátkou vo výške 66,37 eur, ročnou úrokovou sadzbou 15,40 %, RPMN 16,78 %, s priemernou RPMN 16,18 % a s konečnou splatnosťou úveru 10.08.2024. Žalobkyňa žalovanej na predmetný úver zaplatila sumu 4 328,43 eur, z toho sumu 398,22 eur zaplatila žalovanej mesačnými splátkami úveru a sumu 3 930,21 eur vyplatila úverom, ktorý jej bol poskytnutý žalovanou na základe zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 10.02.2015.

4. V zmluve je uvedená zmluvná podmienka v bode 1. časti II. Poplatky v znení: „Poplatok za upomienku je vo výške 25 eur za každú vystavenú upomienku.“

5. Ďalšia podmienka v zmluve je v bode 7. časti III. Záverečné ustanovenia v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.“

6. Poplatok za upomienku predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 a § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka. Ide o sankciu za akékoľvek každé omeškanie. Zmluvné ustanovenie nepočíta ani so žiadnymi prípadnými objektívnymi dôvodmi na strane spotrebiteľa, resp. s dôvodmi ktoré spotrebiteľ nezavinil. Limitovaná nie je ani vo výške súčtu všetkých nesplatených splátok po odpočítaní zostatku istiny. Takto formulovaná zmluvná sankcia je neobmedzená a môže byť účtovaná žalovanou jednostranne, podľa vlastnej úvahy. Poplatok v sume 25 eur predstavuje až 38 % zo sumy mesačnej splátky. Napadnuté zmluvné ustanovenie o poplatku za upomienku v žiadnom smere nezohľadňuje vnútroštátne ustanovenie, ale je dokonca aj v rozpore s vnútroštátnou právnou úpravou. Žalovanej ako veriteľovi umožňuje sankcionovať omeškanie spotrebiteľa poplatkom za upomienku v rozsahu súčtu všetkých sankcií za omeškanie, medzi ktoré patrí okrem iných aj úrok z omeškania. Nárok na úrok z omeškania však žalovanej vzniká priamo zo zákona (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Oprávnenie iba dodávateľa sankcionovať porušenie povinnosti zo strany spotrebiteľa, a naopak absenciou oprávnenia spotrebiteľa taktiež si nárokovať sankčný poplatok alebo inú sankciu v prípade porušenia zo strany dodávateľa, predstavuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky zastáva názor, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je ustanovenie, ktoré vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky naplnia nielen podmienka, ktorá je neprimeraná, ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú sa považuje aj zmluvná podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Poplatok za upomienku je len jednostranný a týmto ustanovením sa sledujú len záujmy veriteľa na včasné plnenie dlžnej sumy zo strany dlžníka. Poplatok bol dohodnutý len pre prípad omeškania dlžníka, nie však aj omeškania v plnení povinnosti veriteľa z čoho vyplýva, že porušenie povinnosti dlžníka je sankcionované viac ako porušenie zmluvných povinností veriteľa. Za takéto porušenie zmluvného dojednanja môže veriteľ žiadať zákonné úroky z omeškania, v dôsledku čoho je poplatok ďalšou (duplicitnou) sankciou za omeškanie. To znamená, že žalovaná by v prípade platnosti zmluvnej podmienky bola od spotrebiteľa oprávnená požadovať v súhrne sankcie za omeškanie vo výške presahujúcej limit stanovený nariadením vlády č. 87/1995 Z.z., keďže popri úroku z omeškania by bola oprávnená požadovať aj poplatok. Totiž posudzovaná zmluva v žiadnom svojom ustanovení nevyklučuje právo žalovanej na úrok z omeškania, ktoré vzniká spolu so vznikom peňažného dlhu už naplnením podmienok vyžadovaných § 517 Občianskeho zákonníka, bez existencie akéhokoľvek zmluvného dojednanja. Posudzovanie neprijateľnej zmluvnej podmienky totiž závisí od formulácie konkrétnej zmluvnej podmienky, či by teoreticky a teda objektívne mohla viesť k situácii spôsobujúcej jej neprijateľnosť, teda vedúcej k hrubej nevyváženosti vzťahu účastníkov zmluvy v neprospech spotrebiteľa. Ak však veriteľ za omeškanie okrem regulérnych úrokov, ukladá spotrebiteľovi aj ďalšiu sankciu za omeškanie, ktorú vo formulárovej zmluve nemôže odmietnuť, ak chce úver získať, využíva tým obchodník svoju mocenskú nadvládu nad spotrebiteľom. Poukázal aj na rozhodovacia prax súdov, že ak súdy rozhodujú o zmluvných podmienkach, ako sú zrážky zo mzdy a ďalšie zabezpečovacie inštitúty, dohody o uznaní dlhu, dohody o predĺžení premlčacích dôb, následky odstúpenia od zmluvy, určité prípady postúpení pohľadávok, niektoré výpovede zmlúv, určité rozhodcovské doložky, určité plnenia spotrebiteľa tretej osobe, rôzne administratívne poplatky, pokuty

telefónnych operátorov, atď.), tak určujú neprijateľnosť zmluvných podmienok nie preto, že ide o právne inštitúty, ktoré sú právom zakázané, ale sú neprijateľnými preto, lebo sú neprijateľnými v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky sa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu od ktorej závisí a nielen podľa toho akú absolútne najvyššiu sankciu zákonodarca pripúšťa alebo že určitý právny inštitút ako taký nezakazuje. O neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky už bolo súdmi Slovenskej republiky rozhodnuté pred mnohými rokmi a o jej neprijateľnosti súdy rozhodujú doposiaľ, aj priamo vo vzťahu k žalovanej. Ustanovenie § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je jediným a primárnym ustanovením, podľa ktorého sa má posudzovať neprijateľnosť zmluvnej podmienky. Základné parametre sú stanovené v generálnom ustanovení § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Režim § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka nevylučuje posúdenie neprijateľnosti zmluvných podmienok podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, ktoré sa uplatnia prednostne, keďže do testu administratívneho stropu podľa § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka môžu vstúpiť iba tie zmluvné podmienky upravujúce sankcie lege artis, a nie tie ktoré sú už ex lege neplatné, ako je to v tomto posudzovanom prípade. Napadnutá sankcia (poplatok za upomienku) nespĺňa podmienky primeranosti a prijateľnosti v zmysle § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.. Ide o sankciu na úrovni až 38 % ročne, čo pri výške vtedy aktuálnych zákonných úrokov z omeškania 5 % ročne, súčtom prevyšuje trojnásobok úrokov z omeškania v súčine 15,00 % (3 x 5,00 % = 15,00 %) podľa citovaného nariadenia vlády SR.

7. Vo vzťahu k aplikácii Obchodného zákonníka, tak z napadnutých neprijateľných zmluvných podmienok pri aplikácii doslovného a jazykového výkladu vyplýva, že na vec sa aplikujú prioritne a výhradne ustanovenia Obchodného zákonníka. Pokiaľ by bolo úmyslom žalovanej aplikovať aj ustanovenia Občianskeho zákonníka, prečo neformulovala znenie priamo tak, že prioritne je potrebné aplikovať normy občianskeho práva a najmä ustanovenia Občianskeho zákonníka. Takéto zmluvné dojednanie vylučuje aplikáciu ustanovení noriem na ochranu práv spotrebiteľa vo veciach, ktoré zmluva výslovne upravuje, a teda aj za situácie, že v zmluve budú tieto upravené v neprospech spotrebiteľa, a teda v rozpore s normami na ochranu práv spotrebiteľa (napr. ak zmluva alebo obchodné podmienky určia započítanie splátok najprv na príslušenstvo a až v poslednom rade na istinu, tak podľa predmetnej napadnutej neprijateľnej zmluvnej podmienky nemožno aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, pretože započítanie výslovne upraví zmluva, hoci v neprospech spotrebiteľa). V spotrebiteľských právnych vzťahoch, nie je v žiadnej situácii právna úprava podľa Obchodného zákonníka výhodnejšia ako podľa Občianskeho zákonníka. Z bežnej praxe ide o situácie týkajúce sa či už dĺžky premlčacej doby, následkov odstúpenia od zmluvy alebo uznávania dlhov, resp. záväzkov, atď. Keďže výlučne spravovanie záväzkového vzťahu ustanoveniami Obchodného zákonníka by bolo pre spotrebiteľa nevýhodnejšie, táto zmluvná podmienka vytvára materiálnu disproporciu v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože sa týmto vopred vzdáva svojich zákonných práv a zhoršuje si tým svoje zmluvné postavenie ako to predpokladá § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka v súvislosti s § 52 ods. 2 a § 39 Občianskeho zákonníka. Navyše, nejde o jej individuálne dojednanie a ide o stav podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

8. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalovaná z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP. Navrhla, aby odvolací súd zrušil v celom rozsahu napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Namietala, že napadnutým rozsudkom došlo k hrubému porušeniu zaručeného práva na spravodlivé súdne konanie, keďže jeho odôvodnenie vôbec nevyhovuje kritériám, ktoré sú naň kladené právnu úpravou a jej ustáleným výkladom zo strany najvyšších súdnych autorít. Súd prvej inštancie prezentoval úplne arbitrárne až dogmatické závery, ktoré neboli nijako konfrontované s obranou žalovanej. Mnohé vyslovené právne názory sú zároveň v príkrom rozpore s platným právom, ktoré malo byť aplikované na vec.

10. Konajúci sudca vyhlásil dňa 02.09.2025 dva rozsudky, ktorými bola voči žalovanej určená neprijateľnosť zmluvnej podmienky o poplatku za upomienku. V aktuálnej veci založil svoje rozhodnutie na argumente, že dojednanie má sankčnú povahu (najmä body 16. a 17. odôvodnenia napadnutého rozsudku). V rozsudku č. k. H./XX/XXXX-XXX zo dňa 02.09.2025 však v danej otázke uviedol: „Upomienka má oznamovaciu a preventívnu funkciu, nie sankčnú. Účel upomienky nie je trest, ale

predpokladom ďalšieho postupu.“ V ten istý deň teda sudca vyhlásil dva rozsudky, ktoré sa zapodievali tým istým dojednaním, dokonca vo vzájomných vzťahoch medzi tými istými subjektmi a dospel k úplne protichodným právnym záverom, raz že ide o sankciu, druhýkrát už opačne.

11. Žalovaná poukázala na rozsudky Súdneho dvora EÚ vo veci C-415/11 a C-226/12, v ktorých postuloval absolútne zásadne interpretačné a aplikačné kritéria pre hodnotenie prijateľnosti zmluvnej úpravy práv a povinností, najmä vysvetlenie značná nerovnováha a požiadavka dôvery. V odôvodnení napadnutého rozsudku nič nenasvedčuje tomu, že by súd prvej inštancie podrobil posudzovanú zmluvnú podmienku prieskumu z hľadiska kritérií rozsudkov Súdneho dvora. Je vysoko pravdepodobné, že žiaden z testov, ktoré sú podľa nich obligatórne pri prieskume zmluvnej podmienky, nebol vôbec vykonaný. Pre kvalifikáciu napadnutého rozsudku ako nepreskúmateľného pritom plne postačuje už to, že jeho odôvodnenie sa o aplikácii a prípadných výsledkoch takých testov na okolnosti konkrétneho prípadu nijako nezmieňuje.

12. Z odôvodnenia nie je zrejmé, ako bola zmluvná úprava konfrontovaná s právnym postavením, ktoré by spotrebiteľom vyplývalo zo všeobecne záväzných právnych predpisov a v komparácii s ktorým by ich zmluvná pozícia mala byť zásadne nevýhodnejšia. Súd prvej inštancie úplne rezignoval na zapojenie obligatórných kritérií zavedených ust. čl. 4 ods. 1 Smernice 93/13. Nemožno zistiť, ako bola vytknutá zmluvná podmienka posudzovaná v kontexte povahy finančnej služby, ktorá bola predmetom uzavretej zmluvy a už vôbec nie, aké bolo ich pôsobenie v rámci celého obsahu záväzkového vzťahu; súd sa vôbec neunúval skúmať ostatné ustanovenia zmluvy a jej príloh, a teda ako príslušné zmluvné podmienky obstoja v komplexe všetkých práv a povinností zmluvných strán. Kľúčovým aspektom úniovej legislatívy i judikatúry je, že je vylúčené vysloviť záver o neprijateľnosti zmluvnej podmienky len na podklade jej izolovaného hodnotenia bez zreteľa na celý obsah zmluvy. Takisto sa z odôvodnenia napadnutého rozsudku nemožno dozvedieť, prečo by sa na ktoréhokoľvek z napadnutých dojednaní nemohlo pomýšľať pri individuálnej negociácii so spotrebiteľmi.

13. Relevantné právne normy - najmä v ust. § 53 ods. 1 a 10 Občianskeho zákonníka a čl. 4 ods. 1 Smernice 93/13 - v skutočnosti vôbec neboli aplikované (resp. neboli aplikované ústavne konformným spôsobom, t. j. nie svojvoľne a arbitrárne). Týka sa to aj požiadavky kvalifikovanej („značnej“) nerovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ide o *conditio sine qua non*, bez existencie ktorej - a zo sporového hľadiska navyše riadne tvrdenej a preukázanej - vôbec nemožno usudzovať na atribút neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Nestačí totiž akákoľvek nerovnováha v právnom (zmluvnom) postavení subjektov záväzkového vzťahu, ale musí ísť o nerovnováhu intenzívnu, čomu musí úplne prirodzene zodpovedať aj odôvodnenie súdneho rozhodnutia konštatujúceho neprijateľnosť. V napadnutom rozsudku sa však nič, čo by vyhovovalo týmto kritériám, nenachádza. Nie je nijako objasnené, prečo by zmluvné podmienky, ktoré boli „vyhodnotené“ ako neprijateľné, mali zakladať práve kvalifikovanú nerovnováhu (a teda že nejde len o nerovnováhu bežnú). Aj absencia takéhoto vysvetlenia úplne diskvalifikuje napadnutý výrok.

14. Súd prvej inštancie ani raz v konaní neuviedol, aké testy na previerku zmluvných podmienok vykoná a podľa akých kritérií ich bude hodnotiť. Napadnutý rozsudok tým zaťažil aj vadou neprípustnej prekvapivosti a netransparentnosti.

15. Súd nevylúčil apriórne prípustnosť dojednaní ako takého, iba skonštatoval neprijateľnosť určitej výšky poplatku. V rozsudku však úplne absentuje zdôvodnenie judikovanej neprimeranosti (v relácii k akému kritériu má byť poplatok neprimeraný). Tiež nie je vonkoncom objasnené, v akej výške mala byť v zmluve so žalobkyňou stanovená sankcia za nezaplatenie splátky, aby podľa súdu vyhovovala nárokom spotrebiteľskej prijateľnosti. Zároveň sa takto úplne rezignuje na preventívne pôsobenie príslušného dojednaní - ak by sankcia za omeškanie so zaplatením splátky mala byť v bagatelnej výške, ako by mohla mať dostatočne odstrašujúci účinok, aby sa spotrebiteľia neuchyľovali k neplateniu. Poplatok za upomienku vo výške 25,- eur, ktorý odráža nielen vecné náklady spojené so spracovaním a zaslaním upomienky, ale napr. aj cenu práce zamestnanca, ktorý sa miesto svojich obvyklých pracovných povinností musí venovať delikventnému dlžníkovi, má byť „hrubo nevyvážená“.

16. Ďalší argument napadnutého rozsudku spočíva v údajnej neprimeranosti výšky sankcie k dĺžke omeškania, resp. k výške omeškanej sumy. Tento je však potrebné odmietnuť, keďže je založený na premise, že zmluvná podmienka môže byť za určitých okolností neprimeraná. Aby však mohla

byť zmluvná podmienka spojená s atribútom neprijateľnosti, musela by byť sankcia neprimerane vysoká vždy (za každých okolností) a nielen niekedy (za určitých okolností). Potencialita zneužitia sankcie za určitých okolností je totiž v rozpore s kategorickým zákonným poňatím, že neprijateľná zmluvná podmienka je vždy neplatnou (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Súd tu teda zamenil dva diametrálne odlišné právne inštitúty - neprijateľnosť zmluvnej podmienky so zneužitím práva. Ak sa totiž v ním naznačenom, hypotetickom prípade uplatnila voči spotrebiteľke sankcia za omeškanie so zaplatením banálnej sumy splátky, na riešenie takejto situácie sú v práve zavedené omnoho vhodnejšie a proporcionálnejšie nástroje, bez nutnosti invalidácie sankčného dojednania, ktorého prvoradým poslaním je prevencia úverovej delikvencie ako úplne legitímny záujem veriteľa.

17. Nebolo zistené porušenie osobitných zákonných povinností, ktorých hlavným cieľom je práve ochrana spotrebiteľa pred neprimeranými sankciami za omeškanie s plnením peňažného dlhu. Podmienky uplatňovania sankcií voči finančnému spotrebiteľovi sú prísne regulované. Ust. § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 3a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., zakotvujú striktné limity sankcií za omeškanie spotrebiteľa so splácaním poskytnutých finančných prostriedkov - pričom právna norma explicitne dovoľuje dojsť aj „iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa“ (§ 3a ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.). Žalobkyňa však nielen netvrdila a nepreukazovala, že napadnutou zmluvnou podmienkou boli porušené označené ustanovenia právnych predpisov - teda v kontexte rozsudku C-415/11 nepreukázala, že jej zmluvné postavenie bolo horšie ako zákonné - ale ani súd prvej inštancie takúto skutočnosť inak nezistil. Práve týmito ustanoveniami mala byť pomeriavaná prípustnosť zmluvného dojednania o poplatku za omeškanie a iba v prípade ich porušenia by mal prichádzať do úvahy účinok v podobe neexistencie nároku na nevyhovujúcu sankciu. A naopak, nemôže byť zneplatňované dojednanie, ktoré je v súlade s právnou normou zavedenou práve za účelom regulácie sankcií v spotrebiteľských úverových vzťahoch. Ust. § 3a bolo do nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. zavedené novelou - nariadením vlády Slovenskej republiky č. 281/2010 Z. z., ktorého bod 8. v čl. I. jednoznačne deklaruje, že takto dochádza k vnútroštátnej implementácii požiadaviek Smernice 93/13. Aj z tohto hľadiska je vylúčené, aby sa na dojednanie kompatibilné s transpozičnou normou hľadelo ako na nevyhovujúce nárokom ochrany spotrebiteľa. Prípadný argument, že nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z. upravuje len horný strop (najvyššiu možnú výšku) sankcií za omeškanie spotrebiteľa, tiež nemôže obstáť. Ide naopak o komplexnú reguláciu, ktorá zakotvila aj limity individuálnych sankcií. V tejto súvislosti má absolútne zásadný význam ust. § 3a ods. 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Je zreteľným obmedzením výšky jednotlivej sankcie za omeškanie, ktorá nesmie prekročiť zákonné úroky z omeškania, avšak výlučne za predpokladu, že skôr uplatnené sankcie prekročili výšku poskytnutého úveru. Súd preto nie je oprávnený negovať toto jednoznačné zákonné pravidlo dodatočnými kritériami spotrebiteľskej prijateľnosti, nanajvýš môže skúmať, či v konkrétnej veci neboli prekročené normatívne mantinely týkajúce sa celkovej i individuálnej výšky sankcií.

18. Bolo nutné posúdiť, či aplikácia Obchodného zákonníka na záväzkový vzťah medzi stranami sporu vyplýva aj priamo zo zákona, ak by napadnutej zmluvnej podmienky v zmluve so žalobkyňou vôbec nebolo. Odpoveď je pritom jednoznačne kladná - podľa § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka patrí zmluva o úvere medzi tzv. absolútne obchody, ktoré sa „bez ohľadu na povahu účastníkov“ spravujú aj Obchodným zákonníkom. Ani v existujúcej judikatúre nikdy neexistovala pochybnosť, že aj spotrebiteľskou zmluvou môže byť založený záväzkový vzťah, ktorý je svojou povahou obchodným záväzkovým vzťahom a na ktorý preto dopadá aj normatívna úprava v Obchodnom zákonníku. V prípade zmluvného vzťahu so žalobkyňou sú to najmä ust. §§ 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ktoré obsahujú reglementáciu zmluvného typu zmluvy o úvere (keďže Občiansky zákonník nemá žiadnu vlastnú konkurenčnú reguláciu zmluvy o úvere). Z pohľadu prvého testu podľa rozsudku C-415/11, teda právne postavenie žalobkyne v dôsledku použitia klauzuly o aplikácii Obchodného zákonníka nie je v ničom horšie než postavenie, ktorému by podliehala priamo zo zákona, v jednom aj druhom prípade nastáva rovnaký účinok vzniku obchodného záväzkového vzťahu, na ktorý sa následne musia použiť aj ustanovenia Obchodného zákonníka vo všetkých tých otázkach, ktoré nepodliehajú žiadnej konkurujúcej regulácii v Občianskom zákonníku.

19. Možno sa len domnievať, že súd prvej inštancie dospel na základe neidentifikovateľných procesných postupov k záveru, že posudzovaná zmluvná dikcia nejako vylučuje použitie Občianskeho zákonníka. Tomu však nezodpovedá žiadne zistenie v doterajšom priebehu sporu. Údajný špecifický úmysel banky vylúčiť aplikáciu právnych noriem zameraných na ochranu spotrebiteľa nemožno za žiadnych okolností prezumovať, naopak záver o jeho existencii by mohol vzísť iba z riadne uplatnených prostriedkov

procesného útoku a z výsledkov vykonaného dokazovania. Ak by skutočne mala takýto úmysel - čo popiera - musel by sa nejakým spôsobom manifestovať aj navonok tým, že by s odvolaním na príslušnú zmluvnú podmienku presadzovala aplikáciu obchodnoprávnej úpravy tam, kde práve mala byť použitá úprava občianskoprávna. Je nelogické, aby do zmluvy mala so zlým úmyslom zakomponovať klauzulu údajne nejakým spôsobom vylučujúcu Občiansky zákonník, ktorú by však už následne ani raz nevyužila. Bolo úlohou žalobkyne, aby produkovala potrebné skutkové tvrdenia a dôkazné návrhy, ktoré by potvrdzovali takýto špecifický nekalý zámer. Tieto procesné bremená neunesla a je neobhájiteľné klásť jej bez akejkoľvek opory vo výsledkoch vykonaného dokazovania za vinu, že ju chceli ukrátiť o ochranu, ktorú jej priznávali kogentné právne normy.

20. Neexistuje žiadna obhájiteľná právna metodológia, pri zapojení ktorej by bolo možné dospieť k záveru, že zmluvná podmienka o aplikácii Obchodného zákonníka vylučuje použitie noriem občianskeho práva a obzvlášť ust. § 52 ods. 2, posledná veta, Občianskeho zákonníka o preferencii ustanovení Občianskeho zákonníka v prípade konfliktu občianskoprávnej a obchodnoprávnej regulácie. Toto zákonné ustanovenie výslovne uznáva, že existujú aj spotrebiteľské právne vzťahy, ktoré sú zároveň vzťahmi obchodnoprávnymi („aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva“) a pre taký stret zavádza osobitné pravidlo o prednosti Občianskeho zákonníka. Inými slovami to, že je určitý záväzkový vzťah vzťahom obchodnoprávnym, samo osebe nebráni aplikácii § 52 ods. 2, in fine, Občianskeho zákonníka. Atribút obchodnoprávnej povahy záväzkového vzťahu nevylučuje atribút jeho spotrebiteľskej povahy, naopak môžu koexistovať popri sebe - a práve toto je hlavný zmysel a cieľ ust. § 52 ods. 2, posledná veta, Občianskeho zákonníka, ktorý ani prípadnou dohodou o aplikácii Obchodného zákonníka nemôže byť nijako dotknutý ani oslabený. Práve tento aspekt zvýraznil aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/294/2019 zo dňa 28.02.2022.

21. Predovšetkým však ide o právne pochybenie súdu prvej inštancie - zmluvná podmienka o použití Obchodného zákonníka vôbec nevylučuje použitie ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka a už vôbec nie Občianskeho zákonníka ako takého, jej účinkom je výlučne založenie obchodného záväzkového vzťahu - ktorý by v prípade jej absencie tak či tak vznikol priamo zo zákona (§ 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka) - na ktorý sa následne všade tam, kde by došlo ku konfliktu noriem obchodného práva a občianskeho práva, použijú normy práva občianskeho. Ak by sa právny názor súdu prvej inštancie dotiahol do nevyhnutných dôsledkov, tak by sa na spotrebiteľský právny vzťah nikdy nemohli použiť normy obchodného práva, čo je však v rozpore najmä so zákonnou enumeráciou zmluvných typov, ktoré sú bez ohľadu na povahu zmluvných strán (t. j. aj keď ich subjektom je spotrebiteľ) vždy obchodnými záväzkovými vzťahmi. Ust. § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka výslovne umožňuje dohodu zmluvných strán, že ich záväzkový vzťah sa bude spravovať týmto zákonom a táto možnosť nie je vylúčená ani pre oblasť záväzkových vzťahov, ktorých subjektom je spotrebiteľ.

22. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedla, že žalovaná sa mylne domnieva, že určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok je neprípustné. Žaloba predstavuje efektívny procesný prostriedok pre žalobkyňu ako spotrebiteľa, aby bola zabezpečená ochrana ohrozených a porušených práv v dôsledku nedodržania povinnosti žalovanej ako dodávateľa nepoužívať neprijateľné zmluvné podmienky vo formulárových zmluvách, ako aj nekalých obchodných praktík pri ich uzatváraní. Práve rozhodovanie súdov o neprijateľnosti zmluvných podmienok v individuálnych sporoch, popri posudzovaní nekalých obchodných praktík, je nosným pilierom spotrebiteľského práva, tak ako to vyplýva z únievého práva a vnútroštátnych právnych noriem. Podaná žaloba má nepochybne nielen svoj individuálny význam, ale vzhľadom na charakter neprijateľnosti zmluvných podmienok, aj generálny význam. Praktický význam žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok vyplýva z únievého práva, ktoré formulovalo oblasť ochrany spotrebiteľa ako samostatnú politiku vlastnú EÚ, ako celku. Ide o oblasť spoločnej právomoci EÚ a členských štátov EÚ. Poukázala na rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30.01.2019, sp. zn. 6Cdo/27/2018 z 28.03.2019 a uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 124/2020 z 15.04.2020.

23. Žalovaná nevyužila efektívnejšie a v podstate bezplatné možnosti akými sú e-mailové alebo SMS notifikácie alebo telefonické oznámenia (samozrejme dovolené v rámci právnej regulácie). Z formulára zmluvy nijako nevyplýva, aby bola daná nejaká možnosť voľby, či a akým spôsobom chce byť spotrebiteľ upovedomený na omeškanie. Napadnutá sankcia nespĺňa podmienky primeranosti a prijateľnosti v zmysle § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.. Poplatok za upomienku vo výške 25 eur je stanovený všeobecne a teda neobmedzene. Ak dodávateľ

spotrebiteľovi vyrubí za každú omeškanú mesačnú splátku (66,37 eur) upomienku vo výške 25 eur, tak to predstavuje až 38 %. Aj za situácie, že by poplatok za upomienku prešiel testom podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka (čo nepripúšťa), tak jeho neprijateľnosť je daná aj § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka. Poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/434/2014 zo dňa 04.06.2015 v spojení s uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 754/2015 zo dňa 11.11.2015.

24. Žalobkyňa navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

25. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu dňa 20.01.2026 a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

26. Predmetom odvolacieho prieskumu, vychádzajúc z viazanosti odvolacieho súdu rozsahom i dôvodmi podaného odvolania, bolo posúdiť, či sa súd prvej inštancie dopustil žalovanou tvrdených väd rozhodnutia, a to podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP, vychádzajúc pritom z konkrétnych dôvodov ako ich vymedzila odvolateľka v podanom odvolaní.

27. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadom akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

28. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP, podľa ktorého súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, odvolací súd uvádza, že medzi zložky práva na spravodlivý proces (right to fair trial) možno zaradiť predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu síce predstavuje pochybenie súdu, avšak o naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP pôjde iba vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

29. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

30. Medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych

opravných prostriedkov. Nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie.

31. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie odvolateľky, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie nedáva odpoveď na otázky podstatné pre rozhodnutie v spore. Prvoinštančný súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; pričom odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, spĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia v zmysle § 220 ods. 2 CSP.

32. Odvolací súd navyše pri posudzovaní dôvodnosti namietaného porušenia procesných práv odvolateľky nezistil také nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, ktoré by odôvodňovali záver, že jeho výklad a záver boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. odôvodnenie rozhodnutia zmätočné. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia prvoinštančného súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

33. Skutočnosť, že odvolateľka sa s názorom súdu prvej inštancie nestotožnila, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti napadnutého rozhodnutia prvoinštančného súdu. Za procesnú vadu konania podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP tak nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

34. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1 CSP (Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.) a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo.

35. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán sporu alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 185 až § 211 CSP. Pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti, ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a podobne. Skutkové zistenie ako výsledok hodnotenia dôkazov nemôže byť zásadne správne, ak hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá § 191 ods. 1 CSP, lebo hodnotil každý dôkaz len jednotlivo a nie aj v ich vzájomnej súvislosti. Skutkové zistenie nie je správne ani vtedy, ak medzi vykonaným dôkazom (jeho obsahom) a z neho vyvedeným (čiastkovým) skutkovým záverom, je zrejмый nesúlad.

36. Odvolací súd po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že všetky skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v konaní súdu prvej inštancie nebol zistený žiaden z vyššie uvedených dôvodov preukazujúci nesprávne zistenie skutkového stavu.

37. K námietke nesprávneho právneho posúdenia § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

38. Odvolací súd skúmal uvedený odvolací dôvod a dospel k záveru, že prvoinštančný súd sa uvedeného pochybenia nedopustil. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Prvoinštančný súd ani pri právnom posúdení veci nepochybil.

39. Odvolací súd sa preto stotožnil so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie teda opierajúc sa o dostatočné skutkové zistenia tieto správne vyhodnotil, vyvodil z nich i správny právny záver a v konečnom dôsledku aj správne vo veci rozhodol.

40. Predmetom sporu je určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok v zmluve o splátkovom úvere uzavretej medzi stranami sporu dňa 31.07.2014. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel a určil neprijateľnosť zmluvných podmienok, a to poplatok za upomienku vo výške 25 eur za každú vystavenú upomienku a dohodu, že vzájomné právne vzťahy sa budú podľa § 262 Obchodného zákonníka spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Predmetom odvolacieho prieskumu je posúdenie správnosti záveru súdu prvej inštancie, vzhľadom na odvolanie podané žalovanou.

41. Medzi stranami sporu bola uzavretá štandardná formulárová zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola uzatváraná vo viacerých prípadoch a spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom ovplyvniť nemohol. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania, či nemajú charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, teda neprijateľných a ako takých aj neplatných. Pritom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy.

42. Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväziť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoje ako celok. Súdny dvor dokonca považuje ochranu spotrebiteľa podľa čl. 6 Smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku, a to v záujme vyššej kvality života.

43. Rovnako Občiansky zákonník v ust. § 53 ods. 1 priamo uvádza, že spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). S akoukoľvek neprijateľnou podmienkou upravenou v spotrebiteľskej zmluve sa spája sankcia neplatnosti, čo priamo vyplýva z ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

44. V prvom rade odvolací súd poukazuje na to, že identické zmluvné podmienky už boli súdmi (nielen Krajským súdom v Prešove) právoplatne vyhlásené za neprijateľné. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozsudky tunajšieho súdu sp.zn. 17CoCsp/46/2022 zo dňa 31.01.2023, 20CoCsp/10/2023 zo dňa 22.08.2023, 7CoCsp/55/2020 zo dňa 24.06.2021, 3CoCsp/35/2022 zo dňa 06.12.2022 a 5Co/19/2019 zo dňa 25.04.2019 proti totožnému dodávateľovi ako v prejednávanej veci.

45. Vo vzťahu k poplatku za upomienky vo výške 25 eur správne súd prvej inštancie poukázal na ust. § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, podľa ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

46. Všetky dôvody, ktoré vymenoval súd prvej inštancie, spolu vedú k tomu, že poplatok za upomienku, vo výške ako bol dohodnutý v zmluve, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Poplatok bol veriteľ oprávnený účtovať bez akýchkoľvek výnimiek, prípadne aj za spotrebiteľom nezavinené omeškanie. Poplatok mohol byť účtovaný bez obmedzenia opakovane, mohlo teda spolu ísť o vysokú sumu, ktorú by bol spotrebiteľ povinný zaplatiť veriteľovi na poplatkoch za upomienky. Iba dodávateľ mohol účtovať poplatok, spotrebiteľ nemal nárok na poplatok, v prípade omeškania veriteľa. Vzhľadom na výšku poplatku, má povahu duplicitnej sankcie za omeškanie, popri zákonných úrokoch z omeškania.

47. Poplatok za jednu upomienku vo výške 25 eur, pričom ich môže veriteľ vystaviť neobmedzene, nie je primeraný, predstavuje skrytú sankciu vo vzťahu k žalobkyni ako spotrebiteľke a tým spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

48. Upomienka vo výške 25 eur má sankčný charakter. Zmyslom upomienky je upozornenie a súčasne výzva pre dlžníka, aby si dodatočne splnil svoju povinnosť, s plnením ktorej je v omeškaní. Účelom zaslania upomienky nemôže byť získanie majetkového prospechu vo forme finančnej sankcie voči spotrebiteľovi ako dlžníkovi, ktorá by prinášala majetkový prospech dodávateľovi. Možné náklady spojené s vyhotovením upomienky a jej zaslaním sú nepochybne nižšie ako poplatok vo výške 25 eur. Konanie banky spočívajúce v účtovaní takýchto poplatkov možno hodnotiť vo vzťahu k spotrebiteľovi ako poškodzujúce. Takáto výška poplatku je vo vzťahu k spotrebiteľovi nečestná.

49. Rovnako sa stotožnil odvolací súd aj so záverom súdu prvej inštancie o neprijateľnosti zmluvnej podmienky o voľbe Obchodného zákonníka. Podľa zmluvného dojednania obsiahnutého v zmluve v časti I., článok III Záverečné ustanovenia, bod 7., vzájomné právne vzťahy sa mali podľa § 262 Obchodného zákonníka spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.

50. Novela Občianskeho zákonníka účinná od 01.04.2015, doplnila ustanovenie § 52 ods. 2 o tretiu vetu, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Právny predpis, ktorého súčasťou je toto ustanovenie, nemá prechodné ustanovenia, čo znamená, že sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred účinnosťou tohto právneho predpisu. Tento záver priamo vyplýva nielen z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.04.2015 vydaného vo veci sp. zn. 3MCdo 14/2014, ale aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.05.2015 vydaného vo veci sp. zn. 8MCdo 13/2014.

51. Podľa ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

52. V ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka je obsiahnuté všeobecné pravidlo, ktoré normuje, ako postupovať pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv pri koncipovaní zmluvných podmienok. Toto pravidlo má pôsobiť aj preventívne, teda slúži na vyjadrenie toho, v akom zmysle má dodávateľ pripravovať podmienky spotrebiteľskej zmluvy.

53. Dojednanie použitia ustanovení Obchodného zákonníka na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, za situácie, ak v súlade s ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, na tieto právne vzťahy sa vždy musia prednostne použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Súd prvej inštancie preto správne postupoval, ak takúto zmluvnú podmienku vyhlásil za neprijateľnú.

54. Správne prvoinštančný súd v rozsudku č.k. H./XX/XXXX-XXX zo dňa 02.09.2025 uviedol, že upomienka má oznamovaciu a preventívnu funkciu, nie sankčnú a že účel upomienky nie je trest, ale predpokladom ďalšieho postupu. Takýto je skutočný účel upomienky. Avšak v danom spore s poukazom na výšku poplatku, upomienka má povahu sankcie. Takto ju naformuloval do zmluvy veriteľ.

55. K jednotlivým námietkam žalovanej, ako bola zmluvná úprava konfrontovaná s právnym postavením, ktoré by spotrebiteľovi vyplývalo zo všeobecne záväzných právnych predpisov, s ktorými by zmluvná pozícia mala byť nevýhodnejšia, odvolací súd odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti poplatku za upomienku a posúdenie zmluvnej podmienky aj s inštitútom úrokov z omeškania upraveným § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, súd prvej inštancie sa zaoberal aj § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 3a ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z.. Pri dohode o voľbe Obchodného zákonníka súd prvej inštancie poukázal na zhoršenie postavenia spotrebiteľa a § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

56. Prvoinštančný súd zmluvné podmienky hodnotil v kontexte zmluvy a všetkých jej ustanovení. Pri poplatku za upomienku poukázal na jej jednostrannosť, keď poplatok môže účtovať iba veriteľ, porovnal

ju so sumou mesačnej splátky, z ktorej predstavuje 38 %. Pokiaľ ide o druhú neprijateľnú podmienku, tak táto je výslovne v rozpore s ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, tak niet dôvodu na jej hodnotenie v kontexte ostatných dojednaní v zmluve.

57. Len ťažko možno uveriť tomu, aby pri individuálnom dojednaní a oboznámení sa s obsahom a pochopením ich významu, spotrebiteľ pristúpil na zmluvné podmienky s obsahom ako boli vyhlásené za neprijateľné, aby súhlasil so zaplatením sumy 25 eur za jednu upomienku, napriek tomu, že náklady na jej zaslanie sú nepochybne nižšie a aby si dobrovoľne mal záujem zhoršiť postavenie a zodpovedalo jeho vôli, aby sa právne vzťahy zo zmluvy spravovali Obchodným zákonníkom, ktorý mu nepochybne ako spotrebiteľovi neposkytuje ochranu v takom rozsahu ako ustanovenia Občianskeho zákonníka.

58. Napadnutý rozsudok nemôže byť prekvapivý pre žalovanú, s poukazom na už právoplatné rozhodnutia vydané proti žalovanej a v ktorých boli identické zmluvné podmienky vyhlásené za neprijateľné.

59. Pokiaľ žalovaná namietala, že súd ignoroval preventívne a sankčné pôsobenie dojednania pri upomienke a záujem na riadnom splácaní úverovej pohľadávky, tak bola to práve žalovaná, ktorá takto vysoký poplatok za upomienku zakomponovala do zmluvy, a spôsobila tým neplatnosť zmluvného dojednania.

60. Súd nie je oprávnený formulovať zmluvné podmienky v záväzkových vzťahoch, do ktorých vstupuje žalovaná, je to úlohou žalovanej, ktorá zaiste disponuje zamestnancami s právnickým vzdelaním resp. má možnosť využiť právne služby externých advokátskych kancelárií. Zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú byť formulované tak, aby boli v súlade s právnymi predpismi a zároveň nespôsobovali značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Čo v danom prípade splnené nebolo.

61. Napadnutý rozsudok nie je ako to tvrdí žalovaná vnútorne protirečivý, z dôvodu že prvoinštančný súd označil poplatok za upomienku za duplicitnú sankciu za omeškanie, popri úrokoch z omeškania, čím má podľa žalovanej naznačovať jeho absolútnu neprípustnosť. V napadnutom rozsudku nie je konštatované, aby bol poplatok za upomienku vylúčený za každých okolností. V tomto prípade ho súd prvej inštancie hodnotil ako ďalšiu duplicitnú sankciu za omeškanie, z dôvodu jeho výšky.

62. Ani tvrdenie žalovanej, aby prvoinštančný súd posúdil zmluvnú podmienku ako neprimeranú iba za určitých okolností, s poukazom k výške omeškanej sumy, nemá oporu a nevyplýva z napadnutého rozsudku. Vzhľadom na výšku poplatku za upomienku 25 eur, je tento neprimeraný vždy (náklady na vyhotovenie a odoslanie upomienky sú nepochybne podstatne nižšie).

63. Žalovaná v odvolaní ďalej argumentovala § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 3a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. Súd prvej inštancie správne v bode 34. rozsudku uviedol, že režim § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka nevylučuje posúdenie neprijateľnosti zmluvných podmienok podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, ktoré sa uplatnia prednostne, keďže do testu administratívneho stropu podľa § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka môžu vstúpiť iba tie zmluvné podmienky upravujúce sankcie lege artis, a nie tie ktoré sú už ex lege neplatné, ako je to v tomto posudzovanom prípade. V bode 36. rozsudku súd prvej inštancie porovnal zmluvné dojednanie o poplatku za omeškanie so zákonnou úpravou a konštatoval, že nespĺňa podmienky primeranosti a prijateľnosti ani v zmysle ust. § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3a ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. Žalovaná v odvolaní neuviedla žiadne dôvody, pre ktoré by bol tento záver súdu prvej inštancie nesprávny.

64. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/143/2023 zo dňa 29.01.2025 sa týka zmluvnej podmienky inej ako boli predmetom sporu v prejednávanej veci. Išlo o zmluvnú pokutu a rozsudok odvolacieho súdu bol zrušený pre nepreskúmateľnosť. Napriek uvedenému, s poukazom na citáciu z tohto uznesenia žalovanou, poukazuje odvolací súd na predchádzajúci bod odôvodnenia.

65. Vo vzťahu k odvolacím námietkam k druhej vyhlásenej neprijateľnej zmluvnej podmienke o dohode o voľbe Obchodného zákonníka, k porovnaniu právneho postavenia spotrebiteľa zo zmluvy, teda že zmluvné vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom, s postavením vyplývajúcim pre neho

z právneho poriadku, je postavenie zo zmluvnej podmienky výslovne v rozpore s právnou úpravou spotrebiteľských vzťahov, konkrétne § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

66. Ďalej sa žalovaná snaží presvedčiť, že zo zmluvnej podmienky vyplýva, že okrem Obchodného zákonníka, sa právne vzťahy budú spravovať nielen Obchodným zákonníkom, ale aj Občianskym zákonníkom a zákonom o spotrebiteľských úveroch. Zo znenia napadnutej zmluvnej podmienky takáto úprava právnych vzťahov zo zmluvy o splátkovom úvere nevyplýva. Pokiaľ by veriteľ takto zmýšľal pri uzavretí zmluvy alebo koncipovaní zmluvných podmienok, tak je otázne a nevysvetlil ani v odvolaní, prečo tak neučinil a tak ako vykladá zmluvnú podmienku v odvolaní, prečo ju takto nenaformuloval do uzavretej zmluvy. Nepochybne, znenie zmluvnej podmienky, o aplikácii Obchodného zákonníka, môže priemerného spotrebiteľa neznalého práva, odradiť od prípadného uplatňovania svojich práv, pokiaľ by postupoval podľa výslovného znenia zmluvnej podmienky a domnieval by sa, že vzťahy zo zmluvy sa riadia Obchodným zákonníkom. Na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky nie je relevantné, či veriteľ zmluvnú podmienku vôbec niekedy aplikoval voči spotrebiteľovi.

67. V rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/294/2019 zo dňa 28.02.2022 sa dovolací súd nevyjadroval k právnemu posúdeniu k dohode o voľbe Obchodného zákonníka. Najvyšší súd pri právnom posúdení veci sa zaoberal otázkou nesprávneho určenia RPMN z dôvodu započítania poplatku za poskytnutie úveru.

68. Žalovaná tvrdí, že zmluvná podmienka o použití Obchodného zákonníka nevylučuje použitie Občianskeho zákonníka, jej účinkom je výlučne založenie obchodného záväzkového vzťahu, ktorý by v prípade jej absencie, vznikol priamo zo zákona. Pokiaľ by bolo uvedené tvrdenie žalovanej pravdivé, tak žalovaná opäť nevysvetlila účel zmluvného dojednanja, pokiaľ by napriek absencii zmluvnej podmienky vznikol obchodný záväzkový vzťah medzi stranami sporu ex lege a po druhé, prečo do zmluvnej podmienky nezakomponovala aj to, že právne vzťahy sa budú spravovať aj príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka (nielen Obchodného zákonníka).

69. K poslednej odvolacej námietke, že súd prvej inštancie si neprípustne aťrahoval právomoc zakázať subjektom práva dohodu podľa § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v zmysle dikcie ust. § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto (Obchodným) zákonom. Podľa § 261 ods. 6 písm. d/ Obchodného zákonníka záväzkové vzťahy zo zmluvy o úvere (§ 497) bez ohľadu na povahu účastníkov sa spravujú Obchodným zákonníkom. Záväzkové vzťahy medzi stranami sporu spadajú pod vzťahy uvedené v § 261 Obchodného zákonníka, preto dohoda podľa § 262 Obchodného zákonníka, nemá žiadne opodstatnenie a iný účel a význam ako zavádzať spotrebiteľa v takejto dohode odvolací súd nevzhliadol.

70. Z uvedených dôvodov odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

71. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola úspešná žalobkyňa, preto jej bol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 CSP).

72. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).